

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 40/10, 6/13, 70/17 i 125/23) i člana 140 stav 5 Zakona o sanaciji kreditnih institucija ("Službeni list CG", br. 72/19, 8/21 i 113/24), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 17. marta 2025. godine, donio je

ODLUKU

O BLIŽIM KRITERIJUMIMA ZA ODREĐIVANJE UGOVORA I DRUGIH UGOVORNIH STRANA KOD DJELIMIČNIH PRENOSA IMOVINE, PRAVA ILI OBAVEZA KREDITNE INSTITUCIJE U SANACIJI

Predmet

Član 1

Ovom odlukom propisuju se bliži kriterijumi za određivanje ugovora i drugih ugovornih strana kod djelimičnog prenosa imovine, prava ili obaveza kreditne institucije u sanaciji.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj odluci imaju sljedeća značenja:

- 1) **ugovor o netiranju** je ugovor u okviru kojeg se niz potraživanja ili obaveza može konvertovati u jedno neto potraživanje, uključujući ugovore o netiranju putem zatvaranja transakcije prema kojima se prilikom nastanka događaja izvršenja (bez obzira na to kako i kojim propisom je taj događaj definisan) obaveze strana ubrzavaju tako da odmah postaju dospjele ili prestaju i u svakom slučaju su konvertovane ili zamijenjene jednim neto potraživanjem, uključujući odredbe o konačnom netiranju i netiranje;
- 2) **odredbe o konačnom netiranju** su odredbe ugovora o finansijskom obezbjeđenju, ili ugovora koji uključuje finansijski kolateral, ili, u nedostatku takve odredbe, svaka zakonska odredba kojom se, u slučaju nekog događaja izvršenja izazvanog operacijom netiranja, usklađivanja ili na neki drugi način:
 - a) obaveze strana ubrzavaju kako bi odmah dospjele i kako bi se izrazile kao obaveza plaćanja iznosa koji predstavlja njihovu procijenjenu trenutnu vrijednost, ili se ukidaju i zamjenjuju obavezom plaćanja tog iznosa, i/ili
 - b) vrši obračun dospjelih iznosa jedne strane prema drugoj u smislu ovih obaveza, pa je strana koja drugoj strani duguje veći iznos dužna da plati neto iznos koji odgovara saldu tog računa;

- 3) **sekjuritizacija** je transakcija ili šema u kojoj se kreditni rizik povezan sa izloženošću ili grupom izloženosti tranšira tako da ima sve sljedeće karakteristike:
- a) plaćanja u transakciji ili šemi zavise od uspješnosti izloženosti ili grupe izloženosti;
 - b) podređenost (subordinacije) tranši određuje raspoređivanje gubitaka tokom perioda trajanja transakcije ili šeme;
 - c) transakcija ili šema ne stvaraju izloženosti prema privrednim društvima, koje se odnose na izloženosti u obliku specijalizovanog finansiranja, a koje imaju sljedeće karakteristike:
 - radi se o izloženosti prema subjektu koji je naročito osnovan radi finansiranja ili o ekonomski uporedivoj izloženosti;
 - ugovorne odredbe daju zajmodavcu značajan stepen kontrole nad imovinom i prihodima koji se na osnovu te imovine ostvaruju; i
 - primarni izvor otplate obaveza je prihod koji se ostvaruje na osnovu imovine koja je predmet finansiranja, a ne nezavisni novčani tokovi koje taj subjekt ostvaruje u poslovanju;
- 4) **sintetička sekjuritizacija** je sekjuritizacija u kojoj se prenos rizika postiže korišćenjem kreditnih derivata ili garancija, a izloženosti koje se sekjuritizuju ostaju izloženosti inicijatora;
- 5) **inicijator** je kreditna institucija:
- a) koja je samostalno ili posredstvom povezanih lica, direktno ili indirektno, učestvovala u inicijalnom ugovoru na osnovu koga su nastale direktne ili potencijalne obaveze dužnika ili potencijalnog dužnika, zbog kojih nastaje izloženost koja je predmet sekjuritizacije; ili
 - b) koja kupuje izloženosti treće strane za svoj račun, a nakon toga ih sekjuritizuje;
- 6) **ugovor o poravnanju** je ugovor kojim se vrši poravnanje dva ili više potraživanja odnosno obaveza između kreditne institucije u sanaciji i druge ugovorne strane.

Ugovori o obezbjeđenju **Član 3**

(1) Ugovori o obezbjeđenju uključuju:

- 1) ugovore kojima se utvrđuju jemstva i garancije;
- 2) založna prava i druga prava po osnovu jemstva;
- 3) transakcije pozajmljivanja hartija od vrijednosti koje ne podrazumijevaju prenos potpunog vlasništva nad obezbjeđenjem (kolateralom) i koje uključuju stranu (zajmodavca) koja pozajmljuje hartije od vrijednosti drugoj strani (zajmoprimcu) u zamjenu za naknadu ili plaćanje kamata i u kojima zajmoprimac zajmodavcu daje obezbjeđenje (kolateral) za vrijeme trajanja zajma.

- (2) Ugovorom o obezbjeđenju u smislu ove odluke, smatra se ugovor kojim su prava ili imovina sa kojima je založno pravo povezano ili sa kojima bi bilo povezano u slučaju izvršenja, u dovoljnoj mjeri utvrđeni ili utvrdivi u skladu sa uslovima tog ugovora i zakonom.

Ugovori o poravnanju i ugovori o netiranju

Član 4

- (1) Ugovori o poravnanju, odnosno ugovori o netiranju zaključeni između kreditne institucije u sanaciji i druge ugovorne strane smatraju se ugovori u smislu člana 140 stava 1 tač. 3 i 4 Zakona o sanaciji kreditnih institucija (u daljem tekstu: Zakon), ako se odnose na prava i obaveze koje proizlaze iz finansijskih ugovora ili derivata.
- (2) Ugovorima u smislu stava 1 ovog člana smatraju se ugovori zaključeni između kreditne institucije u sanaciji i druge ugovorne strane, jedne ili više njih, i koji:
- 1) su povezani sa djelatnošću druge ugovorne strane kao centralne ugovorne strane, prije svega djelatnošću garantnog fonda u smislu propisa kojima se uređuje tržište kapitala); ili
 - 2) se odnose na prava i obaveze prema platnim sistemima i sistemima za saldiranje finansijskih instrumenata, koja su povezana sa njihovom djelatnošću kao platnim sistemima ili sistemima za saldiranje finansijskih instrumenata.
- (3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) može u pojedinačnim slučajevima odrediti da se ugovori o poravnanju, odnosno ugovori o netiranju zaključeni između kreditne institucije u sanaciji i druge ugovorne strane, jedne ili više njih, smatraju ugovorima o poravnanju, odnosno ugovorima o netiranju u smislu člana 140 stav 1 tačka 3 Zakona, ukoliko se priznaju za potrebe smanjenja rizika u skladu sa primjenjivim bonitetnim pravilima i ako je zaštita tog ugovora uslov za to priznavanje.

Strukturirani finansijski ugovori koji se odnose na sekjuritizaciju

Član 5

- (1) Strukturirani finansijski ugovori koji se odnose na sekjuritizaciju, smatraju se ugovorima iz člana 140 stav 1 tačka 6 Zakona, ukoliko uključuju sekjuritizacije:
- 1) u kojima su predmetne izloženosti razvrstane u tranše i uz potpuni prenos prava svojine prenesene iz bilansa stanja inicijatora na kreditnu instituciju u sanaciji (sekjuritizacija na osnovu prava prodaje - tradicionalna sekjuritizacija);
 - 2) na osnovu ugovornih instrumenata, u kojima predmetna imovina ostaje u bilansu stanja kreditne institucije u postupku restrukturiranja (sintetička sekjuritizacija).
- (2) U slučaju sekjuritizacije na osnovu prava prodaje, svaka uloga inicijatora u strukturi, uključujući servisiranje zajmova, pružanje bilo kakvog oblika zaštite od rizika ili

pružanje likvidnosti, smatra se obavezom koja čini dio strukturiranih finansijskih ugovora.

- (3) U slučaju sintetičke sekjuritizacije, založno pravo smatra se pravom koje čini dio strukturiranih finansijskih ugovora samo ako je povezano sa određenom imovinom koja je u dovoljnoj mjeri utvrđena ili utvrdiva, u skladu sa uslovima ugovora i zakonom.
- (4) Smatra se da su ugovori koji čine strukturu sekjuritizacije kojom su obuhvaćeni uzajamni odnosi između inicijatora, izdavaoca, povjerioca, serviseri, lica koje upravlja novčanim sredstvima i drugih ugovornih strana u ugovorima o razmjeni i kreditnoj zaštiti, dio strukturiranih finansijskih ugovora, ako su ti uzajamni odnosi direktno povezani sa predmetnom imovinom i plaćanjima koja je iz sredstava stečenih iz te imovine potrebno izvršiti u korist imaoca strukturiranih instrumenata.
- (5) Uzajamni odnosi iz stava 4 ovog člana uključuju prava i obaveze povezane sa predmetnom imovinom, obaveze na osnovu izdatih instrumenata i ugovore o obezbjeđenju, uključujući transakcije sa derivatima, potrebne za održavanje toka plaćanja u okviru tih obaveza.
- (6) Centralna banka može, pored ugovora iz stava 4 ovog člana, na pojedinačnoj osnovi, a uzimajući u obzir strukturu strukturiranog finansijskog ugovora u skladu sa članom 140 stav 1 tačka 6 Zakona, da utvrdi da i drugi ugovori, kao što su ugovori o servisiranju zajmova, a koji nisu direktno povezani sa predmetnom imovinom i plaćanjima koja je potrebno izvršiti, čine dio tog strukturiranog finansijskog ugovora.

Stupanje na snagu

Član 6

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O.br. 0101- 2161 - 4/2025
Podgorica, 17. mart 2025. godine

**PREDSJEDAVAJUĆA
G U V E R N E R K A**

dr Irena Radović, s.r.